

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg vil lige korrigere hr. Villy Søvndals regnestykke med, at først giver vi en halv milliard ud, og så tager vi en halv milliard tilbage igen, og så er vi tilbage ved nulpunktet. Af flere grunde holder den ikke.

Den knap halve milliard var det, bruttoficeringen kostede i det første år, men det stiger så med nogle hundrede millioner om året, fordi vi jo efterhånden sætter satsen op, og forslaget slår fuldt igennem. Desuden bruger vi jo også nogle penge på at forbedre aktiveringen, sådan at der bliver tale om en omlægning for de unge. De penge, vi sparer på passiv kontanthjælp, får de igen som betaling for en aktiv indsats. Så man kan ikke gøre regnestykket op på den måde.

Til hr. Tom Behnke, der spørger om, hvor længe man skal have været ude af kontanthjælpssystemet: Normalt kalkulerer man med, at man skal have været ude af systemet en måned, men hvis man ser på virkelighedens verden, er det jo sådan, at når man kommer ud af kontanthjælpssystemet, vil man typisk være ude i en længere periode.

Det vil også typisk være sådan, at de højindkomstgrupper, der får mere i kontanthjælp end dagpengemaksimum, er mennesker, der er meget kortvarigt i kontanthjælpssystemet. Erfaringen siger, at langt de fleste kommer meget hurtigt i arbejde igen ved egen hjælp og bliver så på arbejdsmarkedet – eller de finder selv ud af at justere deres faste udgifter, fordi de kan se, at det altså ikke holder, at de har så dyr en bolig.

Så i virkelighedens verden tror jeg ikke det bliver noget problem, sådan som hr. Tom Behnke frygtede.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 69: Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Ændring af bestemmelsen om supplerende tilskud til forældre på orlov til børnepasning, hvor grundlaget for orlov er kontanthjælp).

Af socialministeren (Karen Jespersen).

(Fremسات 23/11 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Jytte Madsen (S):**

Da partiets ordfører på området er forhindret, skal jeg fremføre Socialdemokratiets bemærkninger.

Der har i de nuværende regler om orlov til børnepasning ikke været lovhjælp til kommunerne til at yde supplerende tilskud til kontanthjælpsmodtagere på orlov, idet kontanthjælpen svarede til 80 pct. af dagpengene, og der derved ikke var noget indtægtstab ved overgang til orlov.

Som en konsekvens af finanslovforhandlingerne ændres orlovsydelserne fra 80 pct. til 70 pct. af højeste dagpengesats fra den 1. januar 1995. Det indebærer, at en kontanthjælpsmodtager vil opleve en indtægtsnedgang på ca. 1.000 kr. om måneden set i forhold til den nuværende 80 pct.s sats. Derfor vil det være rimeligt, at kommunerne nu får en mulighed for at kunne yde kontanthjælpsmodtagerne supplerende tilskud, som hidtil kun har kunnet gives til lønmodtagere og ledige.

I Socialdemokratiet prioriterer vi fortsat højt, at børnefamilierne får mulighed for under rimelige økonomiske forhold at tage orlov til børnepasning først og fremmest af hensyn til det enkelte barn og familien som helhed. Sidegevinsten er, at det letter presset på de offentlige pasningsordninger, hvorved børnepasningsgarantien hurtigere kan opfyldes.

Der har indtil nu været bevilget godt 2.000 kontanthjælpsmodtagere orlov. Jeg er overbevist om, at der med denne mulighed fortsat vil være stor interesse for ordningen.

Dette lovforslag åbner op for, at kommunerne får mulighed for at yde supplerende støtte og dermed fortsat vil gøre det attraktivt for forældre at søge orlov.

Socialdemokratiet kan anbefale forslaget.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg forstod på fru Jytte Madsen, at Socialdemokratiet fortsat prioriterer orlov højt. Det er rart at vide. Det står ikke lysende klart for alle i forbindelse med finanslovforliget, bl.a. ikke for SF og formentlig heller ikke for store dele af befolkningen.

Jeg vil godt spørge: Er den måde, Socialdemokratiet i praksis viser, hvor højt man prioriterer orlov på, at man sænker satsen fra 80 pct. til 70 pct.? Er det for at vise kærligheden til orlov? Samtidig laver man beregninger, der viser, at antallet af mennesker, der går på forældreorlov, forventes at falde med 7.000. Er det et udtryk for kærlighedens omfang?

Må jeg så godt sige til det med den kommunale støtte, at man formentlig er opmærksom på i Socialdemokratiet – for det har stået i Det Fri Aktuelt – at antallet af kommuner, der yder det supplerende tilskud, fra april til november i år er faldet fra 184 til 100, og at de 100, der er tilbage, som yder det supplerende tilskud, er kendetegnet ved, at det supplerende tilskud er faldet, altså er lavere, end det var dengang.

Jeg siger ikke det her af modstand over for forslaget i øvrigt, men siger bare, at der er nogle ting i Socialdemokratiets nuværende indstilling til orlov, som er helt, helt uforståelige, medmindre Venstre og De Konservative har vredet armen rundt på Socialdemokratiet helt til det punkt, hvor man siger av.

(Kort bemærkning).

Jytte Madsen (S):

Jo, Socialdemokratiet er stadig væk meget glad for orlovsordningerne, og vi vil udnytte hver en mulighed, der er for, at man kan få mulighed for at udnytte orloven.

Vi ved også godt, at der er kommuner, der ikke mere vil give tilskud, men til trods for det er vi sikre på, at de orlovsmuligheder, der er, er så gode for børnefamilierne, at det ikke bliver noget problem. Man vil også fremover se mange forældre tage orlov.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Den skal blive meget kort. Jeg vil spørge: Er Socialdemokratiet enig i regeringens egne beregninger, der siger, at færre tager orlov, fordi man har forringet orlovsydelserne?

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg skal sige, at det faktisk ikke er uden en vis betænkelighed, at vi i Venstre giver vores tilslutning til dette lovforslag, der muliggør, at også kontanthjælpsmodtagere kan få udbetalt et supplerende kommunalt tilskud, i det omfang kommunerne måtte udbetale et sådant, til forældreorlovsydelsen.

Når det ikke er uden en vis betænkelighed, hænger det sammen med, at vi grundlæggende er af den opfattelse, at forældreorlovsordningen i dens nuværende udformning er forkert. Vi har altid fundet det lidt absurd, at man kan tage orlov fra arbejdsløshed, hvad enten man nu er arbejdsløs på dagpenge eller kontanthjælp.

Men vi vedkender os naturligvis den aftale om finansloven, som vi sammen med Det Konservative Folkeparti har indgået med regeringen, og i den forbindelse vedkender vi os gerne den nedtrapning af forældreorlovsydelsen, som er et af flere elementer i aftalen.

Nedtrapningen af forældreorlovsydelsen til i første omgang 70 pct. og senere 60 pct. gør orlovsydelsen mindre end det kontanthjælpsbeløb, der udbetales til forsørgere, og det er derfor rimeligt, at der også kan udbetales supplerende tilskud til kontanthjælpsmodtagere, da der ellers ville ske en utilsigtet forskelsbehandling mellem ledige, der har dagpenge som forsørgelsesgrundlag, og ledige på kontanthjælp.

På det grundlag skal jeg give vores tilsagn om en positiv medvirken til fremme af lovforslaget.

Bendt Bendtsen (KF):

Som det fremgår af ministerens skriftlige fremsættelsestale, har supplerende tilskud til forældre, der holder orlov til børnepasning, ikke hidtil kunnet gives til orlovshavere, når grundlaget for orlovsydelsen var modtagelse af kontanthjælp.

Vi er enige i, at vi ikke skal diskriminere orlovstagere på kontanthjælp, men at de også skal have mulighed for at modtage supplerende tilskud, når nu satsen nedsættes fra de 80 pct. til de 70 pct.

Som det fremgår af loven, kan tilskuddet og orlovsydelsen tilsammen ikke overstige et beløb svarende til den kontanthjælp, som orlovshaveren vil være berettiget til.

Vi er som sagt positive, men vi mener, at der muligvis er et problem i sagen. Vi har modtaget et notat fra Socialministeriet, hvori man fremkommer med nogle eksempler. Et eksempel viser, at en dagpengemodtager ved modtagelse af

35.000 kr. i supplerende tilskud har en indkomst på 128.000 kr. Det vil altså sige, at en dagpenge-modtager betaler ca. 5.000 kr. om året for ikke at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Samme eksempel med samme tilskud til en kontanthjælpsmodtager giver et beløb på 106.000 kr. Sagt lidt firkantet koster det altså dagpenge-modtageren noget at gå på orlov, men det koster ikke noget for kontanthjælpsmodtageren at blive fritstillet til børnepasning.

Jeg har også lige hørt, at ministeren ved det foregående lovforslag sagde, at en kontanthjælpsmodtager skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet, men vi har altså her en forskel på dagpengemodtageren, der bliver fritstillet, og kontanthjælpsmodtageren. Mener ministeren ikke, at det må være ens for begge parter, at det koster noget at blive fritstillet? Det er måske for indviklet at svare på i dag, men jeg ønsker at få nærmere svar under udvalgsarbejdet.

Fra konservativ side mener vi, at det må være ens for en dagpengemodtager og en kontanthjælpsmodtager, når man bliver fritstillet.

Villy Søvnald (SF):

Jeg skal gøre det kort. Hensigten med loven er at sikre, at kontanthjælpsmodtagere, der vælger at gå på orlov, bliver bedre stillet, end hvis lovforslaget ikke blev gennemført. Derfor støtter vi det.

Jeg kan så ikke lade være med at sige til De Konservatives ordfører, at jeg synes, det var et godt indlæg, der påpegede, at orlovstagere på kontanthjælp ikke mister indtægt. Det viser jo lige præcis, at de er på så lav en indtægt i forhold til dagpengemodtagere, og det er årsagen til, at de ikke mister noget. Så jeg synes, det var en god påpegning fra De Konservative af, hvad der er realiteten i den her diskussion, nemlig at bistandsmodtagere generelt er i den laveste indtægtsgruppe, vi har.

Tom Behnke (FP):

Fremskridtspartiet har lige fra starten været imod orlovsordningerne. Vi er ikke tilhængere af, at man sender flere personer ud i ledighed.

Vi har jo ved adskillige lejligheder set forskellige partier fremlægge forslag, hvor man lige frem påstår, at når der er nogle, der går på orlov, er der ikke så mange, der er ledige længere. Det er en illusion, for de pågældende personer er jo stadig væk lige meget ledige, de får bare penge efter en anden paragraf.

Det, man gør med dette lovforslag, er faktisk,

at man motiverer til, at kontanthjælpsmodtagere går på orlov, for hvis man ikke lavede denne ændring, ville der ikke være et særlig stærkt incitament for kontanthjælpsmodtagere til at gå på orlov. Da vi er imod orlovsordningen, synes vi heller ikke, at vi vil give et incitament til, at de, der er på kontanthjælp, går på orlov.

Man kan så sige, at det kan være lidt urimeligt over for andre, og hvorfor skal der ikke være en lige behandling? Det argument kan vi da godt acceptere, men kun i det omfang, man så i øvrigt har den holdning, at orlovsordningerne er et gode, og at det er et gode, vi skal beholde. Det mener vi ikke.

Jeg lovede under behandlingen af det forrige forslag, at jeg ville komme med en historie fra det virkelige liv under behandlingen af dette her forslag, og det vil jeg så gøre:

Der er en af mine kammerater, som går på universitetet, og i den forbindelse fandt han ud af, at han egentlig godt kunne tænke sig at få et sabbatår. Det betyder, at han går fra at være på SU til at være på kontanthjælp.

Imidlertid fandt han ud af, at problemet med det bare er, at når han er på kontanthjælp i sådan et sabbatår, så kunne han risikere at blive sendt ud i et eller andet beskæftigelsesprojekt. Det var ikke lige meningen med det hele, han havde sådan set tænkt sig, han ville have et år, hvor han ikke skulle lave noget.

Men så fandt han ud af, at han sådan set bare kunne søge forældreorlov, for reglerne foreskriver nemlig ikke noget om, at man er nødt til at have sit barn boende hos sig for at få forældreorlov. Han har det på den måde, at han bor i én ende af landet, og hans ekskone bor i den anden ende af landet, og hun har barnet. Men selv om han ikke har noget barn boende hos sig, så får han forældreorlov, og i stedet for at gå på universitetet og knokle med det og have besvær med at læse tykke bøger og få en SU på 3.500 kr. om måneden, ja, så kan han gå på forældreorlov uden at have sit barn boende hjemme hos sig og lige pludselig få 8.500 kr.

Så man kan sige: Det økonomiske incitament er sandelig til, at man tager sig en forældreorlov og på den måde, som det populært hedder, scorer kassen og reelt får 5.000 kr. mere hver måned.

Det er jo sådan nogle historier fra det virkelige liv, der viser, at hele den her orlovsordning er skruet helt, helt forkert sammen, for den giver nogle negative incitamenter ude i befolkningen, nogle negative incitamenter, som vi godt kunne have været foruden.

Virkeligheden viser altså med al tydelighed, at orlovsordningerne burde vi have været foruden. Vi burde i stedet bruge vores ressourcer på at finde noget reel beskæftigelse til dem, der går ledige, i stedet for at tro på, at blot fordi man sender nogle på orlov, så er der nogle andre, der kommer i beskæftigelse. Statistikkerne viser, at det ikke er tilfældet. Rent faktisk er der jo ikke så mange, der kommer i beskæftigelse, som der er, der går på orlov, og det betyder, at samlet set producerer man arbejdsløshed med orlovsordningerne frem for at skabe beskæftigelse.

Dorit Myltoft (RV):

Hr. Tom Behnkes fortælling fra det virkelige liv lægger op til megen moraliseren og filosofien, for det er da rigtigt, at når nogen forsøger at misbruge et system, så kan det komme til at gå ud over alle dem, der ikke misbruger systemet. Det var en lignende morale.

Men jeg skal sige, at dette lovforslag jo ligger i forlængelse af regeringens forslag om ændringer i lov om orlov, sådan at der sikres ligestilling for ledige på orlov. Med den begrundelse kan Det Radikale Venstre støtte lovforslaget.

Jeg skal meddele, at Centrum-Demokraterne også støtter lovforslaget.

Bruno Jerup (EL):

Det er da udmærket, at man ikke ødelægger orlovsordningen så meget for kontanthjælpsmodtagere, som man har tænkt sig at gøre for andre; det er kun et ringe plaster på den sabotage, man i øvrigt er i gang med, men vi vil næppe stemme imod dette lovforslag.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg vil takke for den meget brede tilslutning til lovforslaget, der sikrer en ensartet behandling af mennesker, der går på orlov, og forhindrer noget, der ville være en oplagt urimelighed. Det vil jeg gerne sige tak for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Kirkeudvalget (29/11 94):

Udtræder: Finn Rudaizky (S)

Nyt medl.: Tove Lindbo Larsen (S)

Sundhedsudvalget (29/11 94):

Udtræder: Finn Rudaizky (S)

Nyt medl.: Tove Lindbo Larsen (S)

Trafikudvalget (29/11 94):

Udtræder: Finn Rudaizky (S)

Nyt medl.: Tove Lindbo Larsen (S)

Udvalget vedrørende Det Ethiske Råd (29/11 94):

Udtræder: Finn Rudaizky (S)

Ny stedf.: Tove Lindbo Larsen (S)

Udtræder: Gunhild Husum (RV)

Ny stedf.: Elisabeth Arnold (RV)

Udvalget vedrørende Grønlandslove (29/11 94):

Udtræder: Finn Rudaizky (S)

Nyt medl.: Tove Lindbo Larsen (S)

Udenrigsudvalget (29/11 94):

Udtræder: Finn Rudaizky (S)

Ny stedf.: Tove Lindbo Larsen (S)

Udtræder: Annette Just (FP)

Nyt medl.: Pia Kjærsgaard (FP)

Udtræder: Mogens Christensen (FP)

Ny stedf.: Annette Just (FP)

Udtræder: Annette Nordstrøm Hansen (SF)

Ny stedf.: Gert Petersen (SF)

Kommunaludvalget (29/11 94):

Udtræder: Mogens Christensen (FP)

Ny stedf.: Aage Brusgaard (FP)

Udtræder: Gunhild Husum (RV)
Ny stedf.: Elisabeth Arnold (RV)

Retsudvalget (29/11 94):

Udtræder: Tom Behnke (FP)
Nyt medl.: Pia Kjærsgaard (FP)
Udtræder: Aage Brusgaard (FP)
Ny stedf.: Tom Behnke (FP)

Socialudvalget (29/11 94):

Udtræder: Lars Løkke Rasmussen (V)
Nyt medl.: Tove Fergo (V)
Udtræder: Tove Fergo (V)
Ny stedf.: Lars Løkke Rasmussen (V)
Udtræder: Bjørn Elmquist (RV)
Nyt medl.: Dorit Myltoft (RV)

Det Udenrigspolitiske Nævn (29/11 94):

Udtræder: Annette Just (FP)
Nyt medl.: Pia Kjærsgaard (FP)
Udtræder: Tom Behnke (FP)
Ny stedf.: Annette Just (FP)
Udtræder: Steen Gade (SF)
Nyt medl.: Gert Petersen (SF)
Udtræder: Annette Nordstrøm Hansen (SF)
Ny stedf.: Villy Søvnald (SF)

Boligudvalget (29/11 94):

Udtræder: Gunhild Husum (RV)
Ny stedf.: Elisabeth Arnold (RV)
Udtræder: Poul Brix (V)
Nyt medl.: Pia Larsen (V)

Europaudvalget (29/11 94):

Udtræder: Bjørn Elmquist (RV)
Nyt medl.: Elisabeth Arnold (RV)
Udtræder: Jørgen Estrup (RV)
Ny stedf.: Bjørn Elmquist (RV)

Forskningsudvalget (29/11 94):

Udtræder: Gunhild Husum (RV)
Ny stedf.: Elisabeth Arnold (RV)

Indfødsretsudvalget (29/11 94):

Udtræder: Gunhild Husum (RV)
Nyt medl.: Elisabeth Arnold (RV)
Udtræder: Poul Nødgaard (FP)
Nyt medl.: Pia Kjærsgaard (FP)

Kulturudvalget (29/11 94):

Udtræder: Gunhild Husum (RV)
Ny stedf.: Elisabeth Arnold (RV)

Nordisk Råd (29/11 94):

Udtræder: Vibeke Peschardt (RV)
Nyt medl.: Elisabeth Arnold (RV)

Skatteudvalget (29/11 94):

Udtræder: Gunhild Husum (RV)
Nyt medl.: Elisabeth Arnold (RV)

CSCE's parlamentariske forsamling (CSCE) (29/11 94):

Udtræder: Annette Nordstrøm Hansen (SF)
Ny stedf.: Gert Petersen (SF)

Dansk Interparlamentarisk Gruppens bestyrelse (IPU) (29/11 94):

Udtræder: Annette Nordstrøm Hansen (SF)
Nyt medl.: Gert Petersen (SF)

Forsvarsudvalget (29/11 94):

Udtræder: Annette Nordstrøm Hansen (SF)
Nyt medl.: Gert Petersen (SF)
Udtræder: Mogens Christensen (FP)
Ny stedf.: Niels Højland (FP)
Udtræder: Poul Brix (V)
Ny stedf.: Pia Larsen (V)

Udvalget vedrørende Dansk Sikkerhedspolitik (29/11 94):

Udtræder: Annette Nordstrøm Hansen (SF)
Nyt medl.: Gert Petersen (SF)

Erhvervsudvalget (29/11 94):

Udtræder: Poul Brix (V)
Nyt medl.: Pia Larsen (V)

Landbrugs- og Fiskeriudvalget (29/11 94):

Udtræder: Mogens Christensen (FP)
Ny stedf.: Aage Brusgaard (FP)

Det Politisk-Økonomiske Udvalg (29/11 94):

Udtræder: Johannes Martin Olsen (V)
Nyt medl.: Uffe Ellemann-Jensen (V)
Udtræder: Poul Brix (V)
Ny stedf.: Pia Larsen (V)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 1. december 1994, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 16.32.